

บทที่ 1

สรุป

ประวัติความเป็นมาและระบบการจัดการศึกษาไทย

การจัดการศึกษาของประเทศไทยเริ่มมาตั้งแต่สมัย โบราณ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแบบอรูปนัย (Informal Education) และมีวิวัฒนาการจนเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้กันอย่างเป็นระบบในระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแบบรูปนัย (Formal Education) การศึกษานับเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ปัจจุบันนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

1. การศึกษาไทยสมัยโบราณ (พ.ศ. 1781 - พ.ศ. 2411) เริ่มตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรีและรัตน โกสินทร์ตอนต้น
2. การศึกษาไทยสมัยปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2411 - ปัจจุบัน) แบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ สมัยก่อน การเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. 2411 - พ.ศ. 2475) และสมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครองถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2475 - ปัจจุบัน)

การศึกษาไทยสมัยโบราณ (พ.ศ. 1781 - พ.ศ. 2411) การศึกษาสมัยสุโขทัยเป็นการจัดการศึกษาภายใต้การปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีการศึกษาแบบถ่ายทอดการเรียนรู้ที่ไม่มีแบบแผนที่แน่นอน โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของการศึกษา ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตน โกสินทร์

1. การศึกษาในวังเป็นการจัดการศึกษาสำหรับพระราชโอรสหรือเชื้อพระวงศ์ อันดับ รองลงมาในสถาบันกษัตริย์ ครูผู้สอนคือ พราหมณ์ปุโรหิตและพระภิกษุที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว ผู้ชายจะศึกษา วิชาสำหรับชนชั้นกษัตริย์ เช่น การปกครองพระธรรมมัญญศาสตร์การต่อสู้คาถาอาคม รวมถึงตำราพิชัย สงครามซึ่งเป็นวิชาชั้นสูง ส่วนผู้หญิงจะศึกษาวิชาการเรือน การเย็บ การปัก การถักการทอ การย้อม การอบรมกิริยามารยาทและการทำอาหาร

2. การศึกษาในสำนักราชบัณฑิตเป็นการจัดการศึกษาสำหรับบุตรหลานเจ้านายเชื้อพระวงศ์ และบุตรหลานของขุนนางข้าราชการ คหบดี ครูผู้สอนคือ พราหมณ์ นักปราชญ์ ราชบัณฑิต วิชาที่สอน คือ หนังสือภาษาไทย ขอม มอญและการเรียนเฉพาะด้าน

3. การศึกษาในวัดเป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้ชายไทยที่ต้องการบวชเรียนเพื่อให้มีความรู้ ครูผู้สอนคือ พระภิกษุสงฆ์ วิชาที่สอน คือ การอ่านการเขียนหนังสือภาษาไทย มอญและขอม จริยธรรม พุทธศาสนา

4. การศึกษาในบ้านเป็นการจัดการศึกษาสำหรับกุลบุตรกุลธิดาตามบ้านขุนนางหรือคหบดี ครูผู้สอนคือ ผู้อาวุโสในบ้านหรือผู้ที่มีความสามารถที่ขุนนางหรือคหบดีจ้างมาสอนบุตรหลานวิชาที่สอน คือ การอ่านการเขียนหนังสือภาษาไทยและอาชีพหลักของครอบครัวนั้นๆ เช่น ช่างทอง ช่างเหล็ก

ภาพที่ 1.1 การศึกษาไทยสมัยโบราณ

สมัยสุโขทัย พ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ทรงคิดประดิษฐ์ตัวอักษรไทยขึ้นเป็นครั้งแรก โดย ทรงดัดแปลงมาจากตัวหนังสือขอมและมอญซึ่งนับว่าเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญยิ่งของความเป็นชาติและเป็น รากฐานที่สำคัญด้านอักษรศาสตร์ โดยมีหลักฐานที่สำคัญคือหลักศิลาจารึก ที่จารึกประวัติศาสตร์ในสมัย สุโขทัย หลังจากทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทยแล้ว ความเจริญด้านอักษรศาสตร์ก็เพิ่มมากขึ้นและ ในสมัยพระมหาธรรมราชาที่ 1 (พระเจ้าลิไท) ได้ทรงนิพนธ์หนังสือไตรภูมิพระร่วงหรือเตภูมิกถาซึ่งเป็นหนังสือ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่มุ่งเน้นสอนศีลธรรมให้ราษฎรประพฤติดี ละเว้นความชั่ว ผู้ประพฤติดีจะได้ ขึ้นสวรรค์ผู้ประพฤติชั่วจะต้องตกนรก นับเป็นวรรณคดีร้อยแก้วที่มีความสำคัญในสมัยสุโขทัย

ภาพที่ 1.2 พ่อขุนรามคำแหงมหาราชและหลักศิลาจารึก

สมัยกรุงศรีอยุธยา กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีมายาวนานรวมเวลาทั้งสิ้น 417 ปี มีความเจริญทั้งทางด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ความเจริญดังกล่าวเกิดมาจากการติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติ เช่น จีน มอญ ญวน เขมรอินเดียนและอาหรับ ในรัชสมัยพระรามาธิบดีที่ 2 ได้เริ่มติดต่อค้าขายกับชาวตะวันตกเช่น โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษและจากการติดต่อค้าขายกับชาวตะวันตกนี้เอง

สมัยกรุงศรีอยุธยามีประเพณีที่ชายไทยจะต้องเข้าอุปสมบทในพุทธศาสนาเมื่ออายุครบบวช หรืออายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ เพื่อศึกษาพระธรรมวินัยและปฏิบัติศาสนกิจในระหว่างเข้าพรรษา การอุปสมบท ถือเป็น การบวชเรียนและผู้อุปสมบทถือเป็นผู้บวชเรียน โดยมีพระภิกษุเป็นผู้สั่งสอน พระภิกษุจะอบรมสั่ง สอนจริยศึกษา พุทธิศึกษา หนังสือขอม บาลี พระธรรมวินัย นอกจากนี้ยังได้มีการสอนวิชาพิเศษเพิ่มเติมตาม ความสามารถของพระภิกษุในวัดนั้นๆ เช่นความรู้ความสามารถทางช่างการต่อสู้อาวุธไทยและวิชาอาวุธ

การศึกษาของสตรีนั้น ยังมีการจัดการศึกษาเหมือนกับสมัยสุโขทัยแต่สตรีที่อยู่ในราช ตระกูลจะเริ่มเรียนภาษาไทยและการแต่งคำประพันธ์ ในสมัยนี้ชาว โปรตุเกสเป็นชาติแรกที่นำวิธีการทำขนม หวานที่มีไข่เป็นส่วนผสม เช่น ทองหยิบ ฝอยทอง มาเผยแพร่จนขนมเหล่านี้เป็นเอกลักษณ์ขนมหวานของไทย ในปัจจุบัน ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อประเทศมีสัมพันธไมตรีและค้าขาย กับชาวตะวันตกมากขึ้น สถานศึกษาที่มีรูปแบบเป็นโรงเรียนจึงเกิดขึ้นครั้งแรก โรงเรียนดังกล่าว คือ ศาลาโรงเรียน หรือบ้านสามแฉกรใหญ่ หรือโรงเรียนสามแฉกร ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของกรุงศรีอยุธยา โดยสังฆราชหลุยส์ลาโน บาทหลวง ในคณะมิชชันนารีคาทอลิกเป็นผู้ก่อตั้ง โรงเรียนแห่งนี้ศาลาโรงเรียน มีวิทยฐานะเทียบเท่ากับวิทยาลัย วิชาที่สอนก็ใกล้เคียงกับ วิชาที่สอนในวิทยาลัย ซึ่งได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เทวศาสตร์และปรัชญา นับเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของโลกและมนุษย์ และเริ่มมีการจัดการเรียนการสอนด้านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาลาติน ภาษาฝรั่งเศส

ภาพที่ 1.3 การจัดการศึกษาสมัย โบราณ

สมัยกรุงธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น

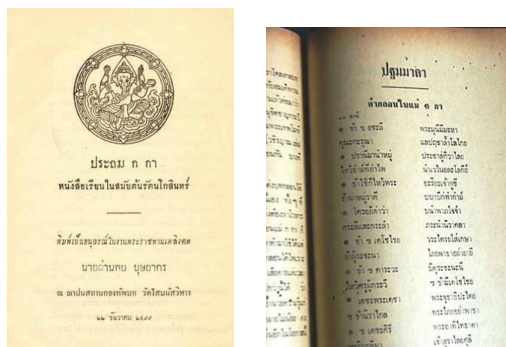
สมัยรัชกาลที่ 1 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงฟื้นฟูการศึกษาด้านอักษร ศาสตร์ โบราณคดี วรรณคดี ศิลปะ กฎหมาย วิชาแพทย์แผนโบราณ ส่งคายนาทรงไตรปิฎก ทรงโปรดให้มีการ สอน และการสอบพระปริยัติธรรม ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ ที่ได้เค้าโครงเรื่องมาจากเรื่องรามายณะ ของ ประเทศอินเดีย

สมัยรัชกาลที่ 2 พระพุทธเลิศหล้านภาลัย ช่วงนี้ประเทศเริ่มมีสัมพันธไมตรีและการค้ากับ ชาวต่างชาติอีกครั้ง เช่น โปรตุเกส อังกฤษ ฝรั่งเศส ฮอลันดา เป็นต้น เนื่องจากประเทศทางยุโรป มีการปฏิวัติ อุตสาหกรรมทำให้สามารถผลิตสินค้าได้เป็นจำนวนมากจากเครื่องจักรที่ใช้พลังงานจาก ไอน้ำ ประเทศต่างๆ ทางยุโรป เหล่านี้ จึงต้องการติดต่อค้าขายกับประเทศทางเอเชียเพื่อต้องการขายสินค้า การติดต่อสื่อสารเพื่อ การค้าขาย นี้เองทำให้คนไทยมีความทันสมัยและมีวิทยาการต่างๆจากตะวันตกผสมผสาน การศึกษา ของไทยจึงเริ่ม เปลี่ยนแปลงไปอีกครั้งหนึ่ง

ภาพที่ 1.4 ผลงานที่ทรงคุณค่าของสุนทรภู่ กวีในรัชกาลที่ 2 ที่ได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโกให้เป็นบุคคลสำคัญของ โลกด้านงานวรรณกรรม

สมัยรัชกาลที่ 3 สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงส่งเสริมการศึกษาด้านศาสนา โปรดให้มีการบูรณปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพน ในคราวนั้นพระองค์ท่านทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับเรื่องของ วิชาซีพวายังไม่มี สถานที่ใดที่จะศึกษาเล่าเรียนได้ ส่วนใหญ่มีการสอนกันเฉพาะภายในครอบครัวหรือวงศ์ ตระกูลและนิสัยคนไทยก็ทวนแหวนวิชาความรู้ที่ตนมีอยู่ไม่ยอมถ่ายทอดให้แก่คนทั่วไปเพื่อเป็นวิทยาทาน พระองค์ท่านทรงให้มีการ แต่งแบบเรียนภาษาไทยขึ้นอีก 2 เล่ม ได้แก่ หนังสือประถม ก กา และประถม มาลา

ภาพที่ 1.5 แบบเรียนภาษาไทย หนังสือประถม ก กาและประถม มาลา

สมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชสมัยนี้ชาวยุโรปและอเมริกันเข้า มาติดต่อการค้าและ สอนศาสนามากขึ้นและมีการนำวิทยาการสมัยใหม่เข้ามาใช้มากมาย เริ่มมีการคุกคามจาก จักรวรรดินิยมตะวันตก ทำให้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็นความสำคัญของการศึกษาจึงทรง จ้างนางแอนนา เอช

เลียว โนเวนส์ มาสอนสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอจนรอบรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี ทำให้ เจ้านายและข้าราชการชั้นสูงนิยมจ้างครูฝรั่งมาสอนหนังสือและภาษาอังกฤษแก่บุตรหลานที่บ้าน ในช่วงนี้ การศึกษาจึงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การศึกษาไทยสมัยปฏิรูปการศึกษา

สมัยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง(พ.ศ.2411-พ.ศ.2475)

การศึกษาไทยสมัยโบราณเป็นการจัดการศึกษาที่มีวัดเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของการศึกษา และเน้นการถ่ายทอดความรู้ของครอบครัวให้แก่ลูกหลานในวงศ์ตระกูล ภายหลังได้รับอิทธิพลการศึกษาจาก ตะวันตกทำให้การศึกษาไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ

สมัยรัชกาลที่ 5 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประเทศมี ความเจริญรุ่งเรืองในทุกๆ ด้านทั้งด้านการปกครองการศาลการคมนาคมและการสาธารณสุข โดยเฉพาะ ด้านการศึกษา พระองค์ท่านทรงเห็นว่าการศึกษาคือรากฐานของการพัฒนาประเทศ จึงทรงสนับสนุน การศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งนับได้ว่าเป็นครั้งแรกของการปฏิรูปการศึกษา การศึกษาไทยในสมัยนี้จึงเปลี่ยนรูป จากแบบไม่เป็นทางการ ไม่มีระเบียบแบบแผนเป็นการศึกษาที่มีระบบ มีระเบียบแบบแผน (Formal education)มีการจัดทำโครงการศึกษาชาติ มีการกำหนดวิชาเรียนมีการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียน การสอบไล่และจัดให้มีทุนเล่าเรียนหลวงเพื่อให้ราษฎรได้รับ โอกาสในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชา ที่ประเทศมีความต้องการผู้ที่มีความเชี่ยวชาญโดยทุนดังกล่าวเป็นทุนที่ใ้ราษฎรไปศึกษาเล่าเรียน ที่ต่างประเทศ

ภาพที่ 1.6 การปฏิรูปการศึกษาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวซึ่งเป็นรากฐานของการศึกษาไทยในปัจจุบัน

1. สถานศึกษาที่สำคัญได้กำเนิดขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนหลวงแห่งแรกขึ้นในพระบรมมหาราชวัง เพื่อสอนภาษาไทยให้แก่เจ้านายและบุตร หลานของขุนนางชั้นสูงเพื่อฝึกคนเข้ารับราชการทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน โดยมี พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) เป็นอาจารย์ใหญ่ เน้นการสอนหนังสือไทย การคิดเลขและขนบธรรมเนียมมราชการ และได้มีการจัดตั้งโรงเรียนหลวงสำหรับสอนภาษาอังกฤษในพระบรมมหาราชวังเพื่อสอนภาษาอังกฤษ ให้กับสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอและหม่อมเจ้าต่างกรม โดยมีนายฟรานซิส ยอร์ช แพเตอร์สันเป็นครูผู้สอน โดยขึ้นกับกรมมหาดเล็กหลวง

2. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ทรง โปรดเกล้าฯ ให้พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) เรียบเรียงแบบเรียนหลวงขึ้นชื่อ มูลบรรพกิจและเริ่มให้มีการจัดสอบไล่วิชาสามัญ และมีการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับวิชาสามัญศึกษา หมายถึง ความรู้ต่างๆ ที่ต้องการใช้สำหรับเสมียน ในราชการพลเรือนตามกระทรวงต่างๆ ภายหลังกรมศึกษาธิการได้ใช้แบบเรียนที่แต่ง โดยพระองค์เจ้าดิศวรกุมาร (กรมพระยาดำรงราชานุภาพ) แทนแบบเรียนหลวงชุดเดิม

3. หน่วยงานที่กำกับดูแลด้านการศึกษา เริ่มขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวฯ ทรงเห็นว่าการศึกษาของประเทศในขณะนั้นมีกรมมหาดเล็กหลวงดูแลการจัดการโรงเรียนต่างๆ ทั้งที่เป็นโรงเรียนสำหรับพลเรือนและทหาร จึง โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมศึกษาธิการขึ้นเพื่อดูแลการจัดการ โรงเรียนแทน แล้ว

โปรดฯ ให้โอนโรงเรียนมาอยู่ในความดูแลของกรมศึกษาธิการ ต่อมาทรงโปรดเกล้าฯ ให้รวม กรมศึกษาธิการ กรมแผนที่ กรมพยาบาลและกรมพิพิธภัณฑ์ แล้วยกฐานะขึ้นเป็นกระทรวงธรรมการแล้วโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค) เป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการคนแรกมีหน้าที่ในการจัด การศึกษา การพยาบาล พิพิธภัณฑ์และศาสนา

4. มหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย เริ่มต้นจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา ทรงโปรดฯ ให้มีการตั้งโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ เป็นโรงเรียนนายทหารมหาดเล็ก ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นโรงเรียนข้าราชการพลเรือนเพื่อฝึกคนเข้ารับราชการตาม กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ซึ่งต่อมาภายหลังพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ

ภาพที่ 1.7 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย

5. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2464 บังคับให้เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 7 ปีเข้าเรียนในโรงเรียนจนอายุครบ 14 ปีบริบูรณ์โดยไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน

สมัยรัชกาลที่ 6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปกครองประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ พระองค์ทรงนำเอาแบบอย่างและวิธีการที่เป็นประโยชน์ จากต่างประเทศมาใช้เป็นหลักในการปรับปรุงการศึกษา เช่น นำวิชาลูกเสือจากประเทศอังกฤษมาจัดตั้ง กองลูกเสือหรือเสือป่าขึ้นเป็นครั้งแรกและต่อมาได้จัดตั้งกองลูกเสือหญิงขึ้น เรียกว่า เนตรนารีและอนุชาชาติ โรงเรียนกุลสตรีวังหลังตามลำดับ

สมัยรัชกาลที่ 7 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เริ่มเกิดปัญหาการเมือง ภายในประเทศ มีการวิพากษ์วิจารณ์ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชและเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองการปกครองซึ่งได้รับอิทธิพลจากจักรวรรดินิยมตะวันตก

สมัยรัชกาลที่ 9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในรัชสมัยปัจจุบันนี้ ประเทศ ได้รับวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ จากต่างชาติและนำมาปรับ ใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน จนเกิดความก้าวหน้าใน หลายด้าน ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆนี้เอง ทำให้การศึกษาเกิดความเหลื่อมล้ำและขาด ความเสมอภาค พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักว่าเด็กและเยาวชนของไทยมิได้ขาดสติปัญญา หากแต่ด้อย โอกาสและขาดทุนทรัพย์สำหรับการศึกษา พระองค์ท่านจึงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อสนับสนุนการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อก่อตั้งกองทุนการศึกษาชั้นหลายทุนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เช่น มูลนิธิอานันทมหิดลเป็นทุนสำหรับการศึกษาในแขนงวิชาต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้ ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาวิชาความรู้ในชั้นสูง

ภาพที่ 1.8 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณา โปรดเกล้า โปรดกระหม่อม พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อก่อตั้งกองทุนการศึกษา

2. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริให้ทหารช่วยก่อสร้าง โรงเรียนเพื่อให้ทหารมี ส่วนช่วยเหลือประชาชนด้านการศึกษา โดยให้แม่ทัพภาคเป็นแกนนำในการก่อสร้าง โรงเรียน ในเขตพื้นที่ ที่รับผิดชอบและพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ สนับสนุนการก่อสร้าง โรงเรียน โดยจัดตั้ง โรงเรียนขึ้น

ภาพที่ 1.9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุน การก่อสร้าง โรงเรียน และจัดซื้ออุปกรณ์ต่างๆ พร้อมทั้งพระราชทานนามว่า โรงเรียนร่มเกล้า

3. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนริเริ่ม ในการก่อสร้าง โรงเรียนตามวัด ในชนบทเพื่อสงเคราะห์เด็กยากจนและกำพร้าให้ได้มี สถานที่สำหรับศึกษาเล่าเรียน ทรงก่อดังกองทุนนวกฤษในมูลนิธิช่วยนักเรียนที่ขาดแคลน ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อช่วยให้นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา โดยอาราธนาพระภิกษุเป็นครูสอนในวิชาสามัญและอบรมศีลธรรมแก่นักเรียน โดยมี พระราชประสงค์ที่จะให้นักเรียนมีความใกล้ชิดศาสนาซึ่งจะทำให้เยาวชนของชาติเป็นผู้มีความรู้ด้านวิชาการ และมีจิตใจตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมเพื่อที่จะได้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ

ภาพที่ 1.10 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

4. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระราชทรัพย์ช่วยเหลือและให้ความอุปถัมภ์ และพระราชทานโชวาทเพื่อสนับสนุนเป็นกำลังใจแก่ครูและนักเรียน เช่น โรงเรียนจิตรลดา โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนวังไกลกังวล ฯลฯ

5. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นความสำคัญของการศึกษานอกระบบ โรงเรียนสภสำหรับประชาชนที่อยู่ในชนบท ทรงริเริ่มศาลาร่วมใจตามหมู่บ้านชนบทเพื่อให้ประชาชนได้ใช้เป็นห้องสมุดประชาชน

ภาพที่ 1.11 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงริเริ่มตั้งศาลาร่วมใจตามหมู่บ้านในชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้ใช้เป็นห้องสมุดประชาชน

6. ศูนย์การศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นศูนย์การศึกษาค้นคว้าทดลองวิจัยและแสวงหาแนวทาง และวิธีการพัฒนาต่างๆ ปัจจุบันศูนย์ศึกษาพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีอยู่ทั้งหมด 6 ศูนย์

ภาพที่ 1.12 ศูนย์การศึกษาพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

7. โรงเรียนพระดาบส เกิดขึ้นตามพระราชดำริที่ต้องการให้การศึกษาแก่ประชาชนในลักษณะเดียวกับสมัยโบราณที่ผู้เรียนต้องไปหาพระอาจารย์แล้วฝากตัวเป็นศิษย์โดยใช้สถานที่ของพระราชวัง

ภาพที่ 1.13 โรงเรียนพระดาบส เกิดขึ้นตามพระราชดำริที่ต้องการให้การศึกษาแก่ประชาชนในลักษณะเดียวกับสมัยโบราณที่ผู้เรียนต้องไปหาพระอาจารย์แล้วฝากตัวเป็นศิษย์โดยใช้สถานที่ของพระราชวัง

8. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โปรดเกล้าฯ ให้วิทยากรทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขาวิชา ร่วมจัดทำสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นสามระดับ เพื่อให้เยาวชนสามารถค้นคว้าความรู้ หัดตามพื้นฐานความรู้เดิม ประกอบด้วย 7 สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ เกษตรศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ และคณิตศาสตร์

ภาพที่ 1.14 สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

บทที่ 1
สรุป
ประวัติความเป็นมาและระบบการจัดการศึกษาไทย

จัดทำโดย
นางพนิตา สังกัดกลาง
รหัส571031321113

เสนอ
ผศ.กรรณก ฐปประสม

งานนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร (1022202)
ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

